

Jona

Het boek Jona behoort tot de serie van de zgn. "kleine profeten".

Niet omdat hij klein van stuk was en ook niet omdat de boodschap van het boek Jona minder belangrijk zou zijn, maar "een kleine profeet" gezien de omvang van zijn boek namelijk slechts vier hoofdstukken.

Er zijn wel eens twijfels gerezen of Jona echt in de buik van een grote vis heeft gezeten maar wat ons betreft is daar geen enkele twijfel over, daar Jezus Zelf heeft gezegd dat dit heeft plaatsgevonden.

We lezen dat in Math. 12: 38 t/m 40 (in de grondtekst staat niet walvis maar zeemonster..

Ook heeft Jezus over de mannen van Ninevé gesproken in 41

Het boek Jona is waarschijnlijk niet door hem zelf geschreven, maar door iemand, die het uit de

mond van Jona gehoord heeft. Dat blijkt uit Jona 2:1

Toen bad Jona tot de Heere, zijn God, vanuit het binnenste van de vis.

Jona was zogezegd een nationalist. Hij is een profeet, die alleen Israël als het uitverkoren volk ziet.

Het boek Jona is een echt zendingsboek: Gods erbarmen geldt niet alleen Israël, maar kan ook andere mensen ten deel vallen.

En uiterekend de nationalist Jona krijgt de opdracht om naar Ninevé te gaan.

De naam Jona betekent: wilde duif. Men zou kunnen zeggen: Jona was een profeet des Heeren die soms zijn eigen wegen kiest als een wilde duif maar dan - na erkenning van zijn schuld - door de Heere weer op de rechte weg geholpen wordt.

Jona is als profeet een deserteur. En de reden dat hij niet wil luisteren naar Gods opdracht staat in

Jona 3:10 en 4:1/2 toen de inwoners van Ninevé zich bekeerden en God niet deed wat Hij bedreigd had te doen:

3:10 Toen God zag wat zij deden, dat zij zich bekeerden van hun slechte weg. En God kreeg berouw over het kwade dat Hij gezegd had hun te zullen aandoen, en Hij deed het niet.

4:1 Dit was volstrekt kwalijk in de ogen van Jona en hij ontstak in woede.

4:2a Hij bad tot de Heere en zei: Och Heere, waren dit mijn woorden niet toen ik nog in mijn eigen land was? Daarom ben ik het voor geweest door naar Tarsis te vluchten!

4:2b Want ik wist dat U een genadig en barmhartig God bent, geduldig en rijk aan goedertierenheid, Die berouw heeft over het kwaad

Jona 4:2b staat minstens 6x in de bijbel en is de kerntekst van deze bijbelstudie.

Genadig Ps. 86:5 U Heere, bent immers goed, mild om te vergeven en rijk aan goedertierenheid voor allen die U aanroepen.

Barmhartig: Op minstens 7 plaatsen in de bijbel staat dat Jezus met innerlijke ontferming bewogen werd als Hij de nood van de mensen zag.

En de Heere is ook buitengewoon geduldig. Denk dat Paulus het zó ervaren heeft in zijn leven, zoals staat in 1 Tim. 1:16

Maar daarom is mij barmhartigheid bewezen, opdat Jezus Christus in mij ... al Zijn geduld zou tonen, tot een voorbeeld voor hen die later in Hem zouden geloven tot het eeuwige leven.

Hij ervoer het dus zo, dat Jezus zijn hele geduld in hem bewezen heeft.

In het boek Jona lezen we over Gods beschikkingen:

- de Heere wierp een hevige wind op de zee. 1:4

- de zee hield op met woeden 1:15
- De woedende zee kwam tot bedaren. 1:15
- En de Heere beschikte een grote vis 1:17
- de Heere beschikte een wonderboom 4:6
- de Heere beschikte een worm 4:7
- de Heere beschikte een verzengende oostenwind 4:8

God beschikte niet alleen de wegen in het leven van Jona maar Hij beschikt alle paden van alle mensen, want Daniël sprak tegen koning Belsassar:

U hebt echter de God in Wiens hand uw adem is en aan Wie al uw paden toebehoren, niet verheerlijkt. Dan. 5:23b.

Als God al de paden beschikt van een goddeloze koning, hoeveel te meer doet Hij dat voor Zijn kinderen.

De schepelingen wierpen het lot. Het lot werpen was gebruikelijk in vroegere tijden (1 Sam. 14:42.

Het volk Israël aan de ene kant en Saul en Jonathan aan de andere kant; wie is de schuldige ??

Opnieuw werd geloot en Jona werd door het lot aangewezen. Denk aan Achan die iets van het gebannene had genomen en door het lot werd aangewezen als de schuldige (Jozua 7:14-22).

Hier wordt Jona als schuldige aangewezen en gaat het woord uit Spreuken 16:33 in vervulling waar staat:

Het lot wordt in de schoot geworpen, maar elke beslissing daardoor komt van de Heere.

Jona erkend zijn schuld en hierover staat in 1: 12:

Pak mij op en werp mij in de zee; dan zal de zee u met rust laten, want ik weet dat deze zware storm u omwille van mij overkomt.

Deze storm komt door mijn schuld! Hij gaf God of anderen niet de schuld. Nee, zei Jona, het

komt door mijn schuld. En wie zich vernedert en zijn eigen zonde zo erkent in zijn leven, zal net als Jona Gods uitreddingen ervaren.

De bemanning kreeg een hart voor Jona die zo openlijk zijn schuld bekende en ze wilden hem niet overboord gooien.

Ze trachtten roeiend verder te komen maar op het laatst was er geen houden meer aan en ging Jona overboord en de zee hield op met woeden.

Maar de Heere beschikte een grote vis om Jona op te slokken. Jona was drie dagen en drie nachten in het binnenste van de vis.

En het gebed, wat hij in de vis uitspreekt staat in hoofdstuk 2 en dat eindigt in vers 9/10 met:

Maar ik, met dankzegging zal ik U offers brengen, wat ik beloofd heb, zal ik nakomen. Het heil is van de Heere!

2: 10 Toen sprak de Heere tot de vis, en hij spuwde Jona uit op het droge.

Jona wordt in zijn ambt hersteld en krijgt een tweede kans.

1 Het woord van de HEERE kwam voor de tweede keer tot Jona:

2 Sta op, ga naar de grote stad Ninevé en predik tegen haar de prediking die Ik tot u spreek.

De Heere vraagt gehoorzaamheid van Jona: Ga en predik met die woorden, die Ik je straks zal geven.

3 Toen stond Jona op en ging naar Ninevé, overeenkomstig het woord van de HEERE. Ninevé was een geweldig grote stad, van drie dagreizen doorsnee.

De weg, dwars door de stad heen, was drie dagreizen lang.

4 En Jona begon de stad in te gaan, één dagreis. Hij predikte en zei: Nog veertig dagen en

Ninevé wordt ondersteboven gekeerd!

Dus toen hij ongeveer in het midden van de stad was gekomen, maakt de Heere hem bekend wat hij moet zeggen en dat is een verbijsterende prediking.

5 De mensen van Ninevé geloofden in God. Zij riepen een vasten uit en trokken rouwgewaden aan, van de grootste tot de kleinste onder hen.

De mensen geloofden de prediking van Jona en bekeerden zich. Een contrast met het volk Israël dat zich zo vaak niet bekeerde op de prediking van de profeten.

6 Toen dat woord de koning van Ninevé bereikte, stond hij op van zijn troon, legde zijn staatsiegegewaad af, hulde zich in een rouwgewaad en ging in het stof zitten.

De koning ging de inwoners van Ninevé voor en deed afstand van zijn waardigheid en toonde be-

rouw en gaf hiermee zelf een voorbeeld aan het volk.

7 En in Ninevé werd op bevel van de koning en zijn rijksgroten omgeroepen: Mens en dier, runderen en schapen, mogen niets eten, niet grazen en geen water drinken.

8 Mens en dier moeten in rouwgewaden gehuld zijn en met kracht tot God roepen. Zij moeten zich bekeren, ieder van zijn slechte weg en van het geweld dat aan zijn handen kleeft.

Ook de dieren delen mee in dit rouwbeklag. Ook in Nederland gebeurt het wel dat paarden bij een voorname begrafenis een zwart kleed dragen.

9 Wie weet zal God Zich omkeren, berouw hebben en Zijn brandende toorn laten varen, zodat wij niet omkomen!

10 Toen zag God wat zij deden, dat zij zich bekeerden van hun slechte weg. En God kreeg berouw over het kwade dat Hij ge-

zegd had hun te zullen aandoen, en Hij deed het niet.

Het was een bekering van hun zonden, van hun slechte weg.

3:10 Toen God zag wat zij deden, hoe zij zich bekeerden van hun boze weg, berouwde het God over het kwaad dat Hij gedreigd had hun te zullen aandoen, en Hij deed het niet.

De dreiging van God was dus voorwaardelijk, namelijk dat het niet zou gebeuren, als zij zich bekeerden van hun slechte wegen.

Toen God zag dat zij zich daadwerkelijk bekeerden, voerde Hij de aangekondigde ramp niet uit.

Kostelijke woorden; Het berouwde Hem en Hij deed het niet. God spaart mens en dier in Ninevé!

Jona stoot zich aan deze handelswijze van God. Wat een tegenstelling met Abraham die tot het uiterste pleitte voor het behoud van Sodom (Gen. 18:22).

4:6 En de Here God beschikte een wonderboom, die boven Jona opschoot om tot schaduw te zijn boven zijn hoofd, ten einde hem van zijn misnoegdheid af te brengen.

Om Jona van zijn ongenoegen af te brengen, laat God een wonderboom opschieten, een zgn. ricinus.

En Jona verheugde zich zeer over de wonderboom.

Hij was zogezegd bijzonder in zijn nopjes met deze wonderboom.

Die boom kenmerkt zich door een opvallende snelle groei en kan een flinke hoogte bereiken, soms wel 12 meter hoog. En de bladeren van deze boom zijn groot, namelijk circa 2 dm.

7 De volgende dag beschikte God bij het aanbreken van de dageraad een worm, die de wonderboom stak, zodat hij verdorde.

Maar de vreugde van Jona is van korte duur. God *beschikt* een dikke worm, die aan de verse wortels van de ricinusboom gaat knabbelen waardoor de boom sterft, en vervolgens beschikt God ook nog een gloeiende oostenwind.

Hij wil door deze beschikkingen Jona iets leren.

8 En het gebeurde, toen de zon opging, dat God een verzengende oostenwind beschikte.

En de zon stak op het hoofd van Jona, zodat hij geheel uitgeput raakte. Hij verlangde ernaar te sterven en zei toen: Het is voor mij beter te sterven dan te leven.

Daar zit de profeet dan, zonder wonderboom en amechtig in de hitte op de grond. De Heere wilde Jona leren dat "zijn wonderboom" in het niet viel bij het wonder, dat God de grote stad Ninevé spaarde toen de mensen zich bekeerden.

9 Maar God zei tegen Jona: Bent u terecht in woede ontstoken over die wonderboom?

Hij zei: Terecht ben ik in woede ontstoken, tot de dood toe.

Wat een antwoord van de profeet. Maar toch hield God van hem en wijst hem terecht.

Want zo'n grote stad met mensen en dieren is toch heel wat belangrijker dan een wonderboom ...

10 Daarop zei de HEERE: U ontziet die wonderboom, waarvoor u niet gezwoegd hebt en die u niet hebt laten groeien, die in één nacht ontstond en in één nacht verging.

11 Zou Ík dan die grote stad Ninevé niet ontzien, waarin meer dan honderdtwintigduizend mensen zijn die het verschil tussen hun rechter- en hun linkerhand niet weten, en daarbij veel vee?

Met die 120.000 mensen, die het verschil tussen hun rechter- en

linkerhand niet weten, worden kinderen bedoeld. De totale bevolking van de grote stad Ninevé wordt door Schriftkenners geschat op 600.000 mensen.

De Heere denkt ook nog aan het vele vee in die stad. Daar spreekt ook Zijn barmhartigheid uit. Hij wilde niet dat het vee moest mee lijden om de zonden van de inwoners.

Jezus zegt over de mannen van Ninevé nog het volgende tegen de Schriftgeleerden en Farizeeën in Math. 12:41

De mannen van Ninevé zullen opstaan in het oordeel samen met dit geslacht en het veroordelen, want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jona; en zie, meer dan Jona is hier!

Nogmaals onze kerntekst, in Jona 4:2b waar de profeet tegen de Heere spreekt:

Want ik wist dat U een genadig en barmhartig God bent, gedul-

dig en rijk aan goedertierenheid, Die berouw heeft over het kwaad.

En zo is de Heere nog steeds !!